

NOTĂ CĂTRE CITITORI

Volumul al patrulea din seria „Publicațiile periodice românești” (1925–1930) întregeste numărul ziarelor, gazetelor și revistelor prezentate până acum (1790–1924). Criteriile care au stat la baza redactării sunt cele universal valabile pentru alcătuirea unei bibliografii naționale (al limbii, al teritoriului și cel etnic) și au fost adoptate de Academia Română în 1895, când s-a hotărât începerea acestei munci titanice. O dată cu volumul al treilea s-a adăugat și criteriul patronajului, ceea ce permite includerea unor periodice scoase de străini în alte țări, dar care au servit României prin popularizarea culturii sau apărarea drepturilor ei. În această categorie intră și cele patronate de instituții românești. Normele de lucru își au originile în schița de plan alcătuită de Nerva Hodoș pentru primul volum (vezi Prefața, tom. II, p. VI–VII).

Perioada de care ne-am ocupat a avut caracteristicile ei. Dezvoltarea spectaculoasă a presei a impus-o drept cel mai important mijloc de informare într-o lume în mișcare. Și-a păstrat însă și rolul culturalizator, devenind un fel de avangardă a literaturii și un mijloc de răspândire a științei. Iar pentru dezbaterile politice nu a existat loc mai propice! Diversificarea profilului periodicelor, sonoritatea numelor celor care au fost pentru un timp „publiciști” (de fapt, aproape toate personalitățile vremii), dinamica vieții politice și sociale au dus la schimbări majore în viața periodicului într-o perioadă relativ scurtă. Apariția unui număr mare de publicații în diferite limbi de circulație (franceză, germană, engleză, italiană sau spaniolă) demonstrează integrarea în aria cultural-europeană. Bibliografia s-au văzut nevoiți să desfășoare o intensă muncă de cercetare pentru a completa fișa cu informațiile necesare și a introduce într-un indice numele tuturor celor care au contribuit la apariția unui periodic.

Având în vedere că cei care vor utiliza acest instrument de lucru sunt deja familiarizați din tomurile anterioare cu metoda, ne mulțumim să dăm câteva lămuriri despre îmbunătățirile aduse. Pentru a compensa distanța mare, în timp, necesară editării unui volum de bibliografie, precum și lipsa unei istorii a presei din România am încercat să prezentăm o imagine de ansamblu a perioadei de apariție a publicației descrise, adăugând în frontispiciu la elementul de continuitate ultima dată de apariție a acesteia. Am dezvoltat și paragraful de legătură cu volumele anterioare menționând schimbările de titlu, de sediu redacțional, precum și întreruperile. De exemplu: **Ramuri – Drum Drept**. Craiova: 1 ianuarie 1925 – martie/aprilie 1927; ianuarie – decembrie 1928 (XIX: 1–XXI: 3/4; XXII: 1–XXIII: 12) (reapare din 1934–1947)... Apare la Craiova din dec. 1905 – dec. 1914, cu titlul „Ramuri”; la București – Craiova, de la 1–24 ian. 1915 – 10 iul. 1916; la Iași, de la [10 mart.] – 15 iul. 1917, cu titlul „Drum Drept”; din nou, la Craiova, de la 1 mart. 1919 – 15 dec. 1921, tot cu titlul „Ramuri”, și de la 1 ian. 1922, cu titlul din tomul de față (vezi tom. I, p. 563; tom. II, p. 499–500; tom. III, p. 738).

Indicăm citirea cu atenție a subsolului fișei, ultimul paragraf dinaintea cotei (numărul de așezare în raft al publicației). Acolo se găsesc explicații pentru fiecare caz în parte.

Am descris publicații care par de sine stătătoare, dar de fapt s-au desprins din altă publicație, trecând de la faza de supliment dependent la cea de supliment independent. De exemplu: **Das Cooperative Wort...** Chișinău: 21 iulie 1925, ianuarie 1927 – noiembrie/decembrie 1930 (I: 1; [III]: 1 – VI: 11/12) (continuă până în 1940)... Este supliment independent pe lângă **Unser Zeit**. Chișinău: 1 ian. [1925] – 29 dec. 1930. La rândul său are un supliment independent: „Landwirt Besarabe Part”... Chișinău: [sept.] 1930.

Unele publicații au avut o apariție variabilă, cu unele numere sub formă de revistă și altele sub formă de broșuri. De exemplu: **Dreptatea Socială**. Ploiești, Mizil, Buzău, București: ianuarie 1925 – mai 1929. Multe au suferit de-a lungul timpului schimbări datorate unor fuziuni sau sciziuni, motivele fiind diverse, de la greutatea economică, divergențe politice, certuri în colectivul de redacție etc. Câteodată schimbările au fost determinate de dorința de extindere. Ex: **Mișcarea**. București: serie nouă: 23 noiembrie – 31 decembrie 1930 (XXIV: 1–31) [continuă până în 1938]... Este o extindere a ziarului „Mișcarea (Mișcarea Moldovei)” de la Iași, reprezentându-i pe liberalii de sub conducerea lui Gh. I. Brătianu; păstrează de la acesta anul de vârstă (XXIV). Tot în subsol se găsesc lămuririle referitoare la ediții. Ex: **Muncitorul pielar**. Organul oficial al Uniunii muncitorilor pielari din România. Cluj: 30 ianuarie 1926 – 25 mai 1927... Ediții contopite: română, p. 1; maghiară, p. 2–3 (ambele 30 ian. – 3 iul., 28 aug. 1926 – 29 ian. 1927; 11 mai 1927); germană, p. 4 (30 ian. – 3 iul. și 28 aug. 1926 – 1 mai 1927); ediții paralele în română și maghiară (12 mart. și 25 mai 1927):

Informații despre suplimente, despre motivele încetării apariției unei publicații sau a reaparității acesteia, despre completarea colecției prin căutările efectuate în alte biblioteci sau lămuriri ale diverselor situații descoperite în timpul redactării, toate pot fi găsite în partea de final a fișei. S-au menționat întotdeauna și numele bibliotecilor din care au fost făcute completările, sau când a fost vorba de un periodic pe care l-am descris fără să-l fi văzut, dar avem siguranța că a circulat, s-au notat cele două izvoare absolut necesare. În acest volum, față de cele anterioare, căutările s-au extins în bibliotecile din Chișinău, Cernăuți, Vârșeț etc. Subliniem că nu a fost omisă nici o publicație apărută pe teritoriul țării, indiferent de limba sau conținutul său.

Volumul înglobează și munca altor lucrători din Biblioteca Academiei Române, precum conservatorii din depozitele I–III de periodice și d-na Marilena Apostolescu, care ne-a ajutat la descrierea periodicelor grecești.

Lucrarea reflectă buna coordonare datorată directorului bibliotecii, prof. dr. Gabriel Ștrempel, membru de onoare al Academiei Române.

ILEANA STANCA DESA

NOTE TO THE READERS

The fourth volume of the series "Romanian Periodical Publications", covering the period 1925–1930, presents another number of newspapers, journals and magazines, compared to the previous volumes that referred to the period 1790–1924. The criteria on which the present volume is based, are the ones underlying any national bibliography, dealing with the language, territory and ethnic elements. They were adopted by the Library of The Romanian Academy in 1895, when the beginning of this titanic work was decided. Starting with the third volume, the criterion of patronage was added, providing the addition of some periodicals edited in other foreign countries, but serving Romania by spreading its national culture or defending its rights. The editors of this present tome have based their method on the plan outlined by Nerva Hodoş, for the first volume of this series (see the Foreword of Tome II, p. VI–VIII).

The period described in these pages, 1925–1930, has its own features. The great development of the press has imposed it as the most important means of information in a world in continuous motion. The written press also kept its cultural role, becoming a sort of vanguard for literature and a vehicle of science spreading. As for political debates, those could not find a better place, such as in the press columns! The variety of periodical profiles, the famous names of those who were columnists for a while,— and almost all of them were outstanding personalities of the day,— the dynamics of political and social life, all these caused major changes in any publication's destiny during a relative short period of time. The appearance of a great number of publications in different languages of circulation: French, German, English, Italian or Spanish proves Romanian press integrity in cultural-european aria. The bibliographers have had to make an intense research to complete any file with necessary information and to introduce for the first time in an index, the names of all those who contributed to the publishing of the periodical.

Thinking that those who will use this volume as an instrument in their scientific work have already been accustomed to our method from other tomes, we resume to give a few explanations to the improvements brought here. To compensate for the long period our bibliography's making required, and also for the absence of a Romanian press history, we tried to adopt a panoramic view of publications, tracing the printing history of each one, adding the element of continuity, the date of their last issues in the central paragraph. We have also improved the linking paragraph with the previous tomes, by mentioning the changes of titles, or the ones concerning the editorial offices and also the periods of interruption.

We described the publications which seemed to be independent, but which, in fact broke away from the other changing into an independent one. Some publications were issued in different formats, e.g., the same being printed either as a magazine or as a

brochure. Others suffered certain changes in time, because of the various fusions or scissions because of different reasons, e.g., economical difficulties, political feuds, arguments among the journalists. Sometimes those changes stemmed from a desire to extend. There is also a footnote with explanations regarding the issues.

Other information on supplements, on the reasons of interrupting or reprinting some publications, a collection completion possibly performed in other libraries or the addition of other explanations of different situations discovered during a certain file-making, all these can be found in the footnotes of a file. The names of the libraries, where the additional information may come from, have always been mentioned, as well as the two necessary sources for the cases when a publication is missing from our collections, but we are certain that it was once issued. For this volume, unlike the other ones, the research was extended to the libraries from Cernăuți, Chișinău, Vârșeț, etc. We underline the fact that no publication issued in our country was omitted, no matter the language or subject.

This volume includes the work of other persons from The Library of The Romanian Academy, like the workers from the I-III Deposits of Periodicals and Mrs. Marilena Apostolescu who helped us describing greek periodicals.

It also shows the good coördinating work made by the director of our library, prof. dr. Gabriel Ștrempeț, honorary member of the Romanian Academy.

ILEANA STANCA DESA